

"Cal respectar la democràcia interna"

Marcelino Camacho, el secretari general de Comissions Obreres, és un dels personatges claus de la història recent de l'Estat espanyol. Un líder obrer que sempre ha cregut en els seus i que treballa per dur-los endavant.

Marcelino Camacho mirava i sentia una mascletada des del balcó de l'Ajuntament de València, mentre sobre la plaça del País Valencià plovia una pamfletada de no-sé-quina-falange, clamant pel retorn d'uns bruijots: els seus. Camacho, convidat de la ciutat i en aquell «sacra sanctorum»; els ultres, bramant des de l'octavilla clandestina i copiant les tècniques del FRAP quan la Dictadura. ¿Creus que açò és un signe de canvi? «Home, sí, clar, alguna cosa ha canviat».

Però, ¿vosaltres lluitàveu per aquest model de democràcia? «Nosaltres lluitàvem per una democràcia amb contingut social i econòmic. Som un sindicat d'assalariats intel·lectuals i manuals, i hem de defensar els interessos de la nostra classe. I la democràcia és la possibilitat dels drets d'associació, reunió, manifestació i vaga, i, amb això, la correlació de forces es modifica al nostre favor en comparació amb la dictadura, i augmenten les nostres armes per a la lluita, en benefici dels treballadors. Sabíem que la democràcia política era un pas important, però inseparable de la democràcia social i econòmica.»

Passejar pels carrers amb Camacho és tota una experiència. Els ciutadans els reconeixen, el miren, el paren, el saluden, l'animen... fins i tot gent que, per les formes, dedueixes que mai no han votat esquerra. És un mite popular. Ell ho sap, i respon amb un somris gens paternalista,

Alons LLORENÇ

amb una gran dosi de naturalitat i unes amables paraules sense divisme.

Porta a les espatles 51 anys de dedicació al moviment sindical i 50 de militància comunista. Són anys de formació i de lectures, de treball i de lluita, de presó i desig de llibertat. Se li noten i ho denota en la conversa i ens els raonaments, en la vehemència amb què defensa idees, en el sentit de la companyonia i, inclús, en la manera de menjar. És estricte amb un punt d'austeritat. Només beu aigua. Se'l nota content de veure's en la mateixa taula que els dirigents de CCOO del País Valencià, entre amics i camarades, i en un restaurant popular del Palmar. Enmig de l'Albufera, tan lluny de tantes coses.

—¿Per cert, Marcelino, què lluny queda el 1.001, no?

—Queda lluny quant a les dates, perquè la detenció es produí en 1972 i el juí s'inicià el dia que mataren Carrero Blanco i acabà amb una condemna a vint anys. Però jo crec que la lliçó sobreviu. D'una banda, allò provà que les Comissions Obreres no eren tolerades, ja sabíem que no ens pensaven regalar res, que la llibertat calia conquistar-la, com el pa i el treball; i tot això segueix tenint un gran valor avui. La diferència està en el fet que avui no es tracta de demostrar que no ens domen, sinó que ara no ens domestiquem ni ens deixem espantar.

Llavors ens trobàvem en la necessitat de resistir, de lluitar per canviar; avui, en la de resistir i de donar alternatives per eixir de l'atur i de la

Sagunt ha estat fonamental

/Carles Francesc

crisi, per canviar la política econòmica del govern, que no és la que hi havia en el programa electoral del PSOE, sinó que és tota una altra, en bona mesura elaborada pel gran capital, que no ha provocat inversions, que ha fet augmentar l'atur i no ha produït un treball més fix i més segur.

—*Moltes vegades sou acusats de desestabilitzar la democràcia...*

—Mira, el sector més interessat a portar la democràcia ha estat la classe obrera. Però si aquesta veu que la democràcia la margina, deixant-la aturada i fent-la un parenta pobre, pot allunyar-se del procés i, aleshores, la democràcia es debilita. Qui desestabilitza la democràcia són els qui, en lloc de fer el canvi que prometeren, busquen la complaença de l'aparell de l'antic estat i d'aquells qui posen el crit al cel i els manifestants al carrer contra tot allò que si guen passen avant. A banda dels cosins germans de Milans, aquests són els qui desestabilitzen. La democràcia estarà ben defensada quan els treballadors noten que aquest és el sistema que tracta de donar solucions als seus problemes.

—*Però les acusacions entre vosaltres i el PSOE i la UGT són molt dures, de vegades escandaloses...*

—Sí, comprenc que per al ciutadà, i sobretot per al treballador, poden resultar escandaloses algunes actituds. Però, cal dir que la UGT no ha volgut la unitat sindical i que, en aquests moments, hi ha una estratègia del govern, que pretén fer-se amb l'hegemonia absoluta. Estan capficats en una política de terra cremada a l'esquerra i al voltant del PSOE. CCOO és una peça que no encaixa en la política de domini absolut de l'esquerra que estan muntant. Damunt, considerem que Comissions creix, en mobilitzacions i en afiliacions, i segueix guanyant eleccions sindicals, malgrat tots els entrebancs. Per això se'ns persegueix tant, fins i tot amb l'espionatge telefònic...

—*Del País Valencià estant, cal parlar de la relació entre l'alliberament de classe i l'alliberament nacional. ¿Trobeu contradiccions entre el nacionalisme i l'internacionalisme proletari?*

—L'alliberament de classe i el nacional són dues coses inseparables. Un poble que n'oprimeix un altre no pot ser lliure. I, en aquest sentit,

m'agradaria recordar el fet històric de l'acusació de Bakunin a Marx, a mitjan segle XIX, després de constituïda la Primera Internacional —per cert, tan important al País Valencià, sobretot a Alcoi—, de ser pangermanista, per haver redactat un programa per als treballadors d'Alemanya, tenint en compte els interessos del poble alemany.

Marx li respongué que ell considerava un gran error creure que la classe obrera pot trencar amb l'origen nacional, que la classe obrera hereta una cultura, una tradició, una llengua, inclús, d'alguna manera, una economia, i que la seua obligació és desenvolupar aquests valors heretats en un sentit progressista. Que si no ho feia, la burgesia nacionalista trencaria la unitat de la classe obrera, creant sindicats nacionalistes. Tot això, cal que, en general, tots els pobles ho tinguen en compte.

D'altra banda, crec que, situant-se en un context equilibrat de contingut de classe i contingut nacional, no hi ha cap contradicció entre el nacionalisme i l'internacionalisme, inclús al contrari. Nosaltres creiem que la classe obrera ha de tendir que el fet nacional tinga un contingut social i econòmic de progrés.

—*Per a un líder obrer, ¿és difícil no anar cada dia a la fàbrica? ¿És fastidiós això de ser un alliberat? ¿Enyores el tall?*

—Jo he estat, en realitat, molt poc de temps com a alliberat, en el sentit que tu ho entens, inclús durant la guerra, on, a pesar de la meua joventut —18 anys—, tenia una responsabilitat política, era instructor polític d'una divisió, i aleshores el partit donava més o menys el salari d'un comandant, però jo no el vaig cobrar mai, cobrava el salari d'un milicià. Després, he estat diputat comunista durant dues legislatures i, com era la norma, entregava el salari al partit, i aquest em pagava un sou d'un obrer qualificat. I ara cobre la meua jubilació. Vull dir que mai no m'he distanciat pel salari de la meua classe.

—*En aquests moments ¿quina valoració et mereix el cas Sagunt?*

—Sagunt va ser una víctima de la política de concessions davant l'ingrés al Mercat Comú. Produïem dotze milions de tones d'acer, i havíem de reduir-les a set. Sagunt és víctima també d'una societat, i de la seua crisi, que no ha entés que l'eixida de la

Els més interessats en la democràcia han estat els obrers

/Carles Francesc

crisi no està en el fet de reduir la producció, sinó en l'augment del mercat interior i exterior; i és cert que hi ha empreses que poden haver-se quedat velles, però el que cal és modernitzar-les, no tancar-les, en el marc d'una planificació global del desenvolupament.

D'altra banda, Sagunt ha estat fonamental, perquè ha significat un dels punts crítics del pas de la defensiva a un cert contraatac en els moviments de masses. Els treballadors a Sagunt aconseguiren, en primer lloc, defensar els seus interessos, però, a més, per fer-ho, saberen envoltar-se de capes populars, de petits comerciants, sectors professionals... I és extraordinàriament important que, a l'entorn de la resistència de la classe obrera, s'organitzen i es dinamitzen d'altres forces.

A Sagunt no va poder impedir-se el tancament, però s'aconsegüí un sostre més alt, es crearen els fons de promoció de col·locacions i, a partir d'ací, hi ha un cert compromís de recol·locar, i no es deixa el problema. Sagunt emmarca tota una etapa de la reconversió que, després, es trasllada a Euskalduna, al sector naval, a Gijón, a Vigo, a El Ferrol i a altres llocs.

A partir d'ací, s'alça el llistó. No és que s'haja aconseguit la col·locació completa, tampoc la plena pro-

És molt necessari fer un esforç d'integració i convivència

tecció, però és un pas molt important endavant. Les lluites no foren estèrils, però, damunt, a l'entorn de la classe obrera i com a conseqüència d'aquesta empenta, fins i tot els moviments pacifistes i ecologistes van fer un gran bot. Totes les grans manifestacions contra l'OTAN han sorgit després, i ara són els estudiants els qui han entrat en joc. El moviment de masses ha eixit així en gran part del reflux; si bé, encara, no està a l'ofensiva, si que està avançant.

—En l'actual crisi del Partit Comunista ¿quin és el paper que hi pot jugar Comissions Obreres? ¿I quina és la teua postura personal com a militant comunista?

—Abans que res, jo voldria deslligar completament el tema Comissions de la crisi del PCE. Comissions no juga cap paper en la crisi del Partit Comunista. Nosaltres som un sindicat independent dels partits, de

tots els partits, i ja en una reunió del Comitè Confederal, el 8 o el 9 de març de 1982, en un altre moment difícil, això ratificat després en el III Congrés de Comissions, insistia en el fet que calia reforçar-ne l'autonomia i la no-instrumentalització.

Clar que, evidentment, ens preocupa que qualsevol partit de l'esquerra tinga problemes interns com els que té ara el Comunista. Nosaltres considerem que tots els partits han de resoldre els seus problemes d'una manera civilitzada, perquè, òbviament, tot repercudeix en la dinàmica social. Com a secretari general de la confederació sindical de Comissions Obreres, no tinc, per tant, res a dir sobre la crisi del Partit Comunista.

Ara bé, com a militant del partit, les meues posicions crec que són de sobra conegudes. A mi, em sembla que qualsevol organització necessita d'unes regles de funcionament intern, d'uns estatuts, i que aquestes normes han de ser respectades per tothom. És una regla d'or que qualsevol organització ha de funcionar democràticament, a través dels vots, i això vol dir que hi ha una majoria decisòria i una minoria que ha d'acceptar el que la majoria ha decidit, tot i que, com és lògic, aquesta majoria ha de considerar l'opinió i els anhels de les minories. Això són faves comptades.

En qualsevol cas, i aquesta ja era la meua postura anterior, jo ja vaig estar contra les expulsions. I això perquè crec que la classe obrera està en un procés de transició, en el marc d'una revolució científico-tècnica i d'una societat en crisi que provoca unes convulsions importants. Això condueix a pensar, clar, que potser és ara quan més necessari es fa un esforç d'integració i convivència, dins d'unes regles i unes normes que la faciliten.»

Malgrat tot, Marcelino Camacho és optimista, «sempre ho he estat, fins i tot dins de la presó. Tinc la mateixa confiança que fa 50 anys, perquè segueix pensant que el que fem és just, que, quan lluites per una cosa que val la pena, no estàs mai sol i que triomfarà».

I Camacho, un líder obrer encara en actiu i ja mític, se'n torna a Madrid, des de l'Albufera, quan el sol comença a pondre's i el llac a prendre tots els colors del roig...